

Vergaderjaar 2019–2020

26 234

Vergaderingen interim- Committee en Development Committee

Nr. 232

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2019

Hierbij zend ik u het verslag van de jaarvergadering van het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) en de G20 vergadering, die beiden van 17 tot en met 19 oktober 2019 plaatsvonden in Washington, D.C. De inzet van de kiesgroep in de IMFC-vergadering, het IMFC-communiqué en twee G20 persberichten zijn bijgevoegd¹.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Verslag van de vergadering van het International Monetary and Financial Committee en de G20 van 17 t/m 19 oktober in Washington, D.C.

Vrijdag 18 oktober en zaterdag 19 oktober vond in Washington, D.C. de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) plaats. De Minister van Financiën van België, dhr. Alexander de Croo, vertegenwoordigde de Nederlands-Belgische IMF kiesgroep tijdens de formele onderdelen van het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC)². De vergadering stond in het teken van economische onzekerheid, de mondiale handelsspanningen, klimaatverandering en discussie over de noodzaak tot een gecoördineerde beleidsrespons om lagere groei tegen te gaan. Het was de eerste IMF-vergadering onder leiding van Kristalina Georgieva, de nieuwe Managing Director van het IMF. En-marge was er ook een vergadering van de G20 Ministers van Financiën en centralebank-presidenten.

Mondiale economie

De mondiale economische groeivoorzichten zijn opnieuw neerwaarts bijgesteld. In het «*World Economic Outlook*»³ rapport, dat uitkwam op 15 oktober jl., verwacht het IMF een mondiale groei van 3,0% in 2019 en 3,4% in 2020. Bij de laatste raming van juli 2019 werd nog uitgegaan van een groei van 3,2% dit jaar en 3,5% volgend jaar. De groeivertraging is volgens MD Georgieva voornamelijk te wijten aan onzekerheid door handelsspanningen en MD Georgieva riep dan ook op tot sterkere multilaterale samenwerking. Andere factoren waardoor de groei lager uitvalt zijn onder andere de afnemende groei in China, vertraagde groei in de autosector in Duitsland, lage productiviteitsgroei en vergrijzingseffecten in ontwikkelde economieën.

De groei zal zich naar verwachting van het IMF herstellen in 2020, voornamelijk gedreven door verwacht economisch herstel in Latijns-Amerika en het Midden-Oosten. Daarbij presteert de dienstensector mondiaal nog altijd goed met een robuuste groei in de VS en Europa. Tevens zijn de werkloosheidscijfers historisch laag, zowel in de VS als in veel Europese landen. Daar tegenover staan echter een aantal neerwaartse economische risico's, zoals verdere vertraging van groei in China en de VS, verder oplopende handelsspanningen en daarmee gepaard gaande ontwrichting van mondiale waardeketens, hoge publieke en private schuldniveaus en oplopende geopolitieke spanningen.

Beleidsuitdagingen

De toegenomen handelsspanningen wegen op de mondiale economische groei: het wereldhandelsvolume groeit nauwelijks en fabrieksorders vallen tegen in veel ontwikkelde economieën. De mondiale protectionistische beweging vergroot het belang van multilaterale samenwerking: «*van onenigheid naar samenwerking, van kwetsbaarheid naar weerbaarheid*», aldus MD Georgieva tijdens de IMFC-vergadering. MD Georgieva gaf ook aan dat het IMF analytische werk zal verzetten over de risico's van de lage en negatieve rente, inclusief mogelijke neveneffecten en onvoorziene gevolgen. Daarnaast riep het IMF landen op tot actief en stimulerend begrotingsbeleid. Een aantal landen, waaronder de Nederlands-Belgische kiesgroep, vroeg tijdens de IMFC-vergadering juist

² Het volledige IMFC communiqué is opgenomen in de bijlage evenals de Nederlands-Belgische verklaring.

³ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/10/01/world-economic-outlook-october-2019>

aandacht voor inspanningen om de weerbaarheid van economieën te vergroten, bijvoorbeeld door het reduceren van schulden en het doorvoeren van structurele hervormingen. Daarnaast steunde de Nederlands-Belgische kiesgroep actief het IMF-werk op klimaat in de zogenaamde «*Fiscal Monitor*»⁴. De *Fiscal Monitor* laat zien dat met een mondiale CO₂ belasting van USD 75 per ton – versneld ingevoerd voor 2030 – de 2°C klimaatdoelstelling van het Akkoord van Parijs kan worden gehaald.

Het communiqué van het IMFC onderstreept het belang van prudent begrotingsbeleid om schuldhoudbaarheid te verbeteren, terwijl tegelijkertijd landen met begrotingsruimte worden opgeroepen om de investeringen te vergroten. In het communiqué is verder opgenomen dat landen beleidsonzekerheid zullen tegengaan en internationale samenwerking versterken, onder meer door in te zetten op een internationaal en op regels gebaseerd handelssysteem dat huidige en toekomstige uitdagingen moet adresseren. Daarnaast benadrukt het communiqué het belang van het doorvoeren van structurele hervormingen die economische groei verhogen en de weerbaarheid van de mondiale economie moeten versterken.

Een ander belangrijk thema dat terugkwam tijdens de IMFC-vergadering waren de oplopende schuldniveaus in lage-inkomenslanden. Daarom heeft het IMFC opgeroepen om schuldentransparantie te vergroten en crediteuren en debiteuren gevraagd om hun verantwoordelijkheid te nemen in duurzame financiering van schulden. Ook zal in de aankomende herziening van het schuldlimietenbeleid van het IMF later dit jaar worden getoetst in hoeverre het huidige beleid adequaat is gezien de toename van kwetsbaarheden en het gebruik van complexe schuldinstrumenten.

Daarnaast vond en marge van de IMF-jaarvergadering de oprichting van het *Sovereign Debt Forum (SDF)* plaats, een initiatief dat Nederland steunt. Het SDF zal zich richten op het samenbrengen en uitvoeren van multidisciplinair onderzoek op het gebied van publieke schuld. Daarnaast ondersteunt het SDF lage inkomenslanden via juridische materialen en capaciteitstrainingen in schuldbeheer en onderhandelingen.

Veel van de brede mondiale uitdagingen vragen om een gezamenlijke aanpak. Het IMFC heeft aangegeven het werk van het IMF te steunen op het gebied van mondiale onevenwichtigheden, wisselkoersen, witwaspraktijken, internationale belastinganalyses en fintech. Het IMF richt zich op hoogwaardige surveillance en zal zich in de herziening van het surveillance-raamwerk, dat in 2020 moet worden afgerond, focussen op thema's die belangrijk zijn voor de macro-economische stabiliteit. Daarnaast steunde het IMFC de initiatieven om de 2030 *Sustainable Development Goals (SDG's)* te halen.

Quota-herziening

Het IMFC heeft zich net als in voorgaande jaren uitgesproken voor een sterk, op quota-gebaseerd en voldoende geëquipeerd IMF met een centrale rol in het mondiaal financieel vangnet. De Ministers van Financiën en centralebankpresidenten zijn in het IMFC tot een politiek akkoord op hoofdlijnen gekomen over de afronding van de 15^e quota-herziening. Het IMFC heeft steun uitgesproken voor het behoud van de omvang van het IMF, door een verdubbeling van de *New Arrangements to Borrow (NAB)* en een verlenging van (een deel van) de bilaterale leningen (BBA) na 2020. De Tweede Kamer is voorafgaand aan de jaarvergadering geïnformeerd over de 15e quotadiscussie in het schriftelijk overleg (SO)

⁴ <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2019/09/12/fiscal-monitor-october-2019>

van 14 oktober 2019, deze uitkomst is conform de verwachting zoals opgenomen in het SO.

De huidige Nederlandse garantie aan het IMF, zowel quota's als tijdelijke middelen (NAB en BBA), bedraagt 43,6 miljard euro⁵. Bij een verdubbeling van de NAB-middelen en een verlenging van een deel van de BBAs zal de Nederlandse garantie aan het IMF naar verwachting met circa 1 miljard euro afnemen. De Nederlandse garantie daalt in dit geval omdat er meer landen zijn die bijdragen aan de NAB, waaronder ook de VS, dan aan de BBAs. De raad van bestuur van het IMF zal op korte termijn aan de raad van gouverneurs rapporteren over de afronding van de 15^e quota-herziening. De Tweede Kamer zal over de afronding van de 15^e quota-herziening nader geïnformeerd worden. De ophoging en of de verlenging van de NAB- of BBA-middelen zal vervolgens via het reguliere begrotingsproces aan de Kamer worden voorgelegd ter goedkeuring. Pas na goedkeuring van de Kamer stemt Nederland formeel in met het verlengen van de garanties aan het IMF.

Het IMFC heeft daarnaast uitgesproken om binnen de 16^e quotaherziening verder te werken aan *governance* hervormingen en de toereikendheid van quotamiddelen. De gestelde deadline voor de 16^e quotaherziening is december 2023. Als onder de 16^e quotaherziening een aanpassing van quota-middelen plaatsvindt, wordt verwacht dat deze zal leiden tot een verschuiving van quota-aandelen naar opkomende markten. Bij een herverdeling van quota-aandelen bij de 16^e quotaherziening zal een nieuwe quotaformule richtinggevend zijn.

G20

Op donderdag 17 en vrijdag 18 oktober vond ook een vergadering plaats van de G20 Ministers van Financiën en centralebankpresidenten, ook Nederland was vertegenwoordigd. Het was de laatste ministeriële vergadering van het financiële traject onder het voorzitterschap van Japan.

De G20 bijeenkomst stond met name in teken van de mondiale economie. Daarnaast is er gesproken over internationale belastingen en zogenaamde «*stablecoins*». Ten aanzien van internationale belastingen heeft Nederland aangegeven dat het van groot belang is om te komen tot een wereldwijde oplossing voor de uitdagingen die digitalisering meebrengt op het terrein van de winstbelasting⁶. De G20 landen spraken hun steun uit voor de inzet van het OESO-secretariaat onder de eerste pilaar van het werkplan van het Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) en zien uit naar verdere voortgang op de eerste en tweede pilaar. Landen gaven aan dat «*stablecoins*» kansen en risico's met zich meebrengen. Daarnaast gaat het IMF de macro-economische gevolgen van het gebruik van «*stablecoins*» te onderzoeken.

De G20 heeft op internationale belastingen en «*stablecoins*» persberichten gepubliceerd (zie bijlagen). Er is geen communiqué uitgebracht.

⁵ Stand begroting 2020

⁶ Zie ook «Kamerbrief over een nieuw internationaal stelsel voor belastingheffing in een digitaliserende economie van de Staatssecretaris van Financiën (10 oktober 2019)» – (Kamerstuk 32 140, nr. 60).